

Облыстық санаторлық мектеп-интернат

Сабақтың тақырыбы: *Шеңбер және дөңгелек*

Математика пәні мұғалімі:
Салатова К. Т.

Сабақтың мақсаты:

Біліктілік: Шеңбер және оның элементтері (диаметр , радиус , доға) туралы түсініктерін қалыптастыру, шеңбердің радиусын , диаметрін белгілеулермен жазабілуге дағдыландыру. Дөңгелек туралы түсінік қалыптастыру.

Дамыту: Ойлау, есте сақтау қабілетін, циркульдің көмегімен шеңбер салуды үйрету. Дөңгелектің, шеңбердің радиусы және диаметрін анықтай білу, теориялық білімін практикада қолдана білу дағдысын қалыптастыру.

Тәрбиелік: Ұқыптылыққа, жауапкершілікке тәриелеу.

Сабақтың түрі: Жаңа білім беру сабағы

Сабақтың әдісі: баяндау ,әңгімелесе
отырып түсіндіру, есептер шығару , сұрақ
—жауап.

Сабақтың көрнекілігі: слайд,интерактивті
тақта құралдары, сызғыш, циркуль.

● **Сабақтың өту жоспары:**

- 1. Ұйымдастыру бөлімі.
- 2. Сабақтың барысымен таныстыру.
- 3. Үй тапсырмасын сұрау
- 4. Жаңа сабақ түсіндіру.
- 5. Практикалық жұмыс
- 6. Сабақты бекіту
- 7. Үйге тапсырма.
- 8. Бағалау.

Бұрыш деп қандай фигураны айтамыз?

Бұрыштың өлшем бірлігі

Бұрышты өлшейтін құрал

Қайталау сұрақтары

Бұрыштың қандай түрлерін білесіңдер

Әр бір бұрыштарға сипаттама беріңдер

СӨЗЖҮМБАҚ

1 С Ы З Ғ Ы Ш

2 К Е С І Н Д І

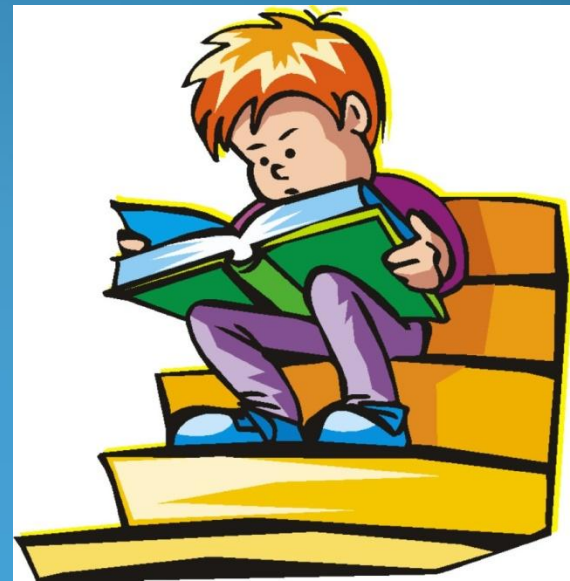
3 Т Е Ң Д Е У

4 Б Ұ Р Ы Ш

5 С Ә У Л Е

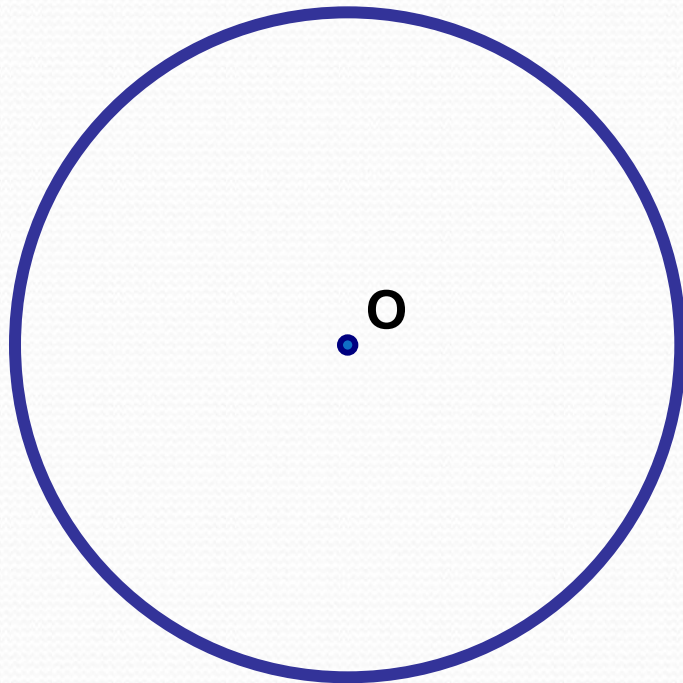
6 Т Р А Н С П О Р Т И Р

ШЕНБЕР. ДӨНЦГЕЛЕК

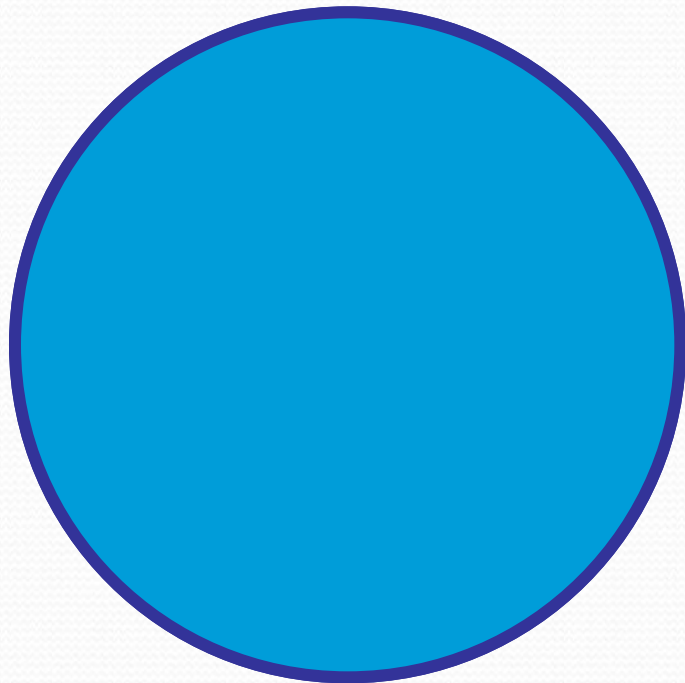
Шеңбер

Шеңбер – барлық нүктелері бір жазықтықта және центрден (O нүктесінен) бірдей қашықтықта жататын фигура.

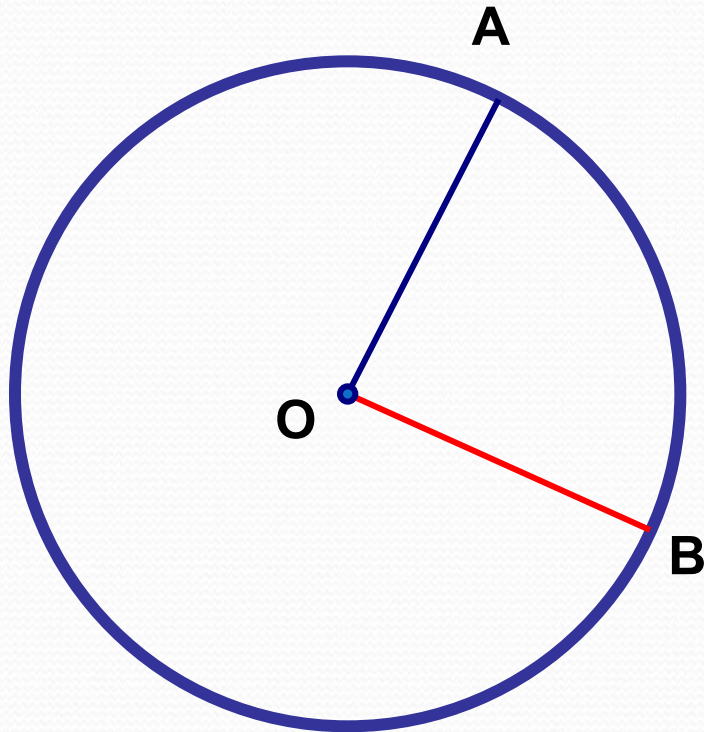

Дөңгелек

- Дөңгелек – шеңбермен шектелген жазықтықтың бөлігі.

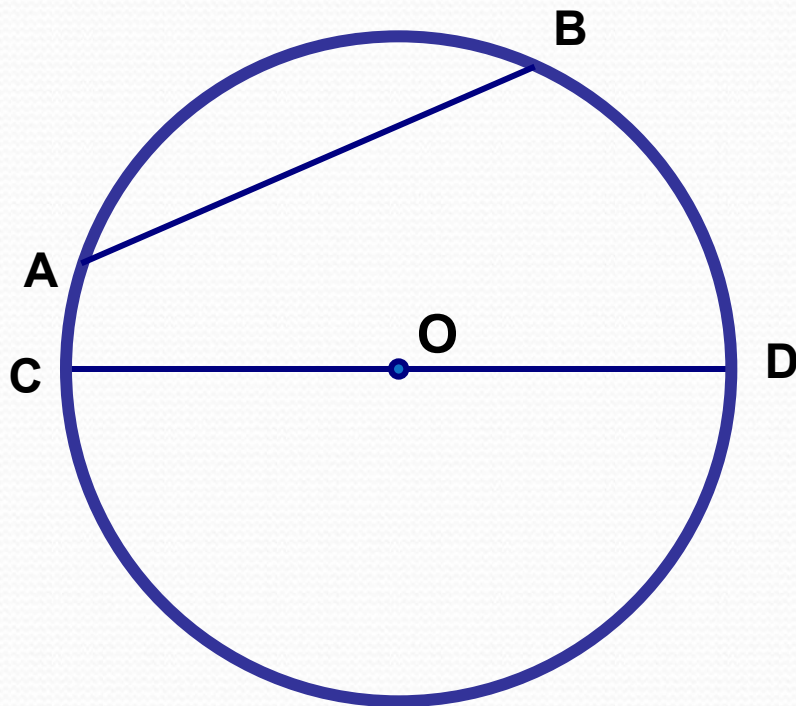
Радиус

- Радиус - шеңбердің центрін оның бойындағы кез келген нүктемен қосатын кесінді.
- Бір шеңбердің барлық радиустары тең.

Диаметр, доға.

- Шеңбердің центрі арқылы өтіп, оның бойындағы екі нүктені қосатын кесінді **диаметр** деп аталады.

- Диаметр шеңбер радиусынан екі есе ұзын.

- Шеңбердің бойында жатқан екі нүкте арасындағы бөлігі шеңбердің **доғасы** деп аталады.

- $\frown$ Доға белгісі.

Формулалар

R– радиус

D– диаметр

$$D=2R$$

$$R=D:2$$

ЕСЕПТЕР ШЫҒАРУ.

№478

- а) шеңбердің бойында:
- ә) дөңгелекте:
- б) дөңгелек сыртында:

№479

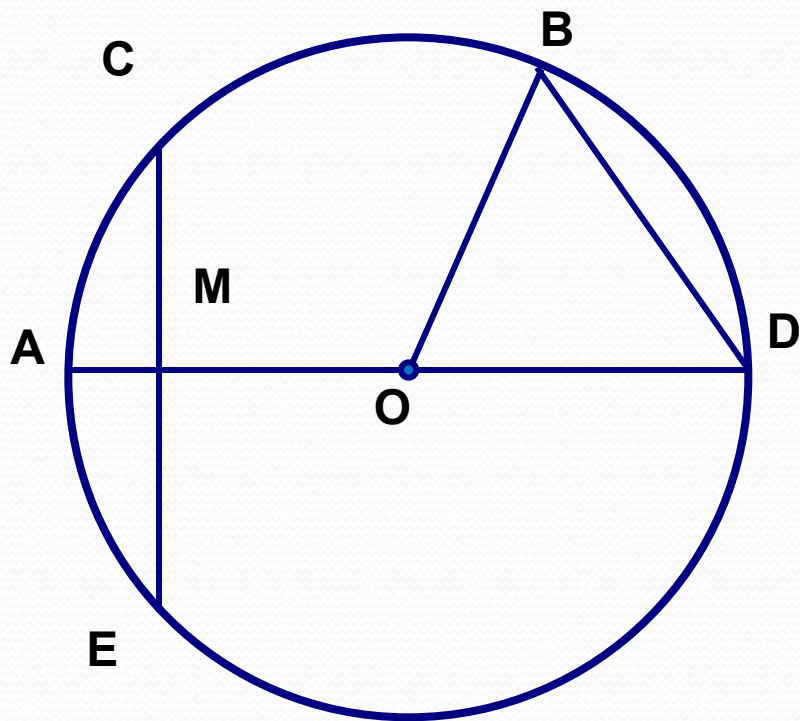
Дәптерге О нүктесін белгілеңдер. О нүктесін центр етіп алып, шеңбер сызыңдар. Дөңгелекті бояңдар.

- 1) Шеңбердің радиусын өлшеп, оны жазыңдар.
- 2) Дөңгелек диаметрі неше сантиметр? Оны жазыңдар.

№480

-)Шеңбердің радиусы 11 см. Шеңбердің диаметрін табыңдар;
-)Айдың диаметрі 3476 м. Айдың радиусын табыңдар.

Бекіту сұрақтары?

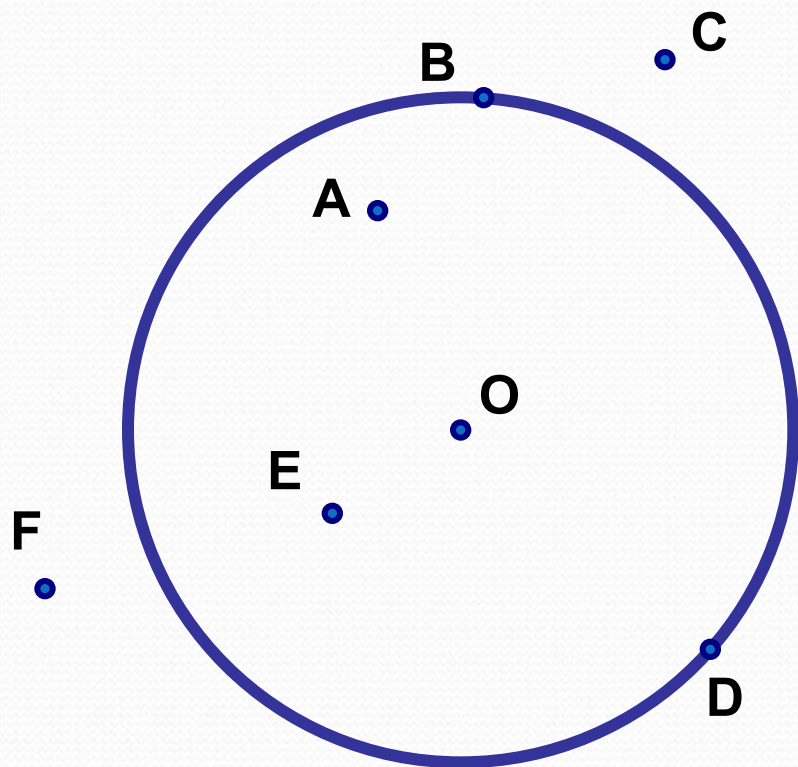

Айтыңдар:

- Центр
- Радиус
- Диаметр
- Доға

Нүктелерді атаңдар:

● Шеңберге тиісті

B, D

● Шеңбер ішіндегі

O, A, E

● Шеңберге тиісті емес

O, A, E, C, F

● Шеңбердің сыртындағы

C, F

ережелерді жинақта

● **Басы:**

1. **Шеңбер** - барлық нүктелері ... орналасқан фигура.
2. **Радиус** - ... кез келген нүктемен қосатын кесінді.
3. **Доғал** – ...қосатын кесінді
4. **Диаметр** –бұл ...қосатын кесінді
5. **Дөңгелек** – ...жазықтық бөлігі

● **соңы:**

- а) ...центрден бірдей қашықтықта...
- ә) ...шеңбердің екі нүктесін
- б) ...шеңбердің центрін оның бойындағы...
- в) ...шеңбердің ішіндегі...
- г) ... центр арқылы өтетін және шеңбердің екі нүктесін

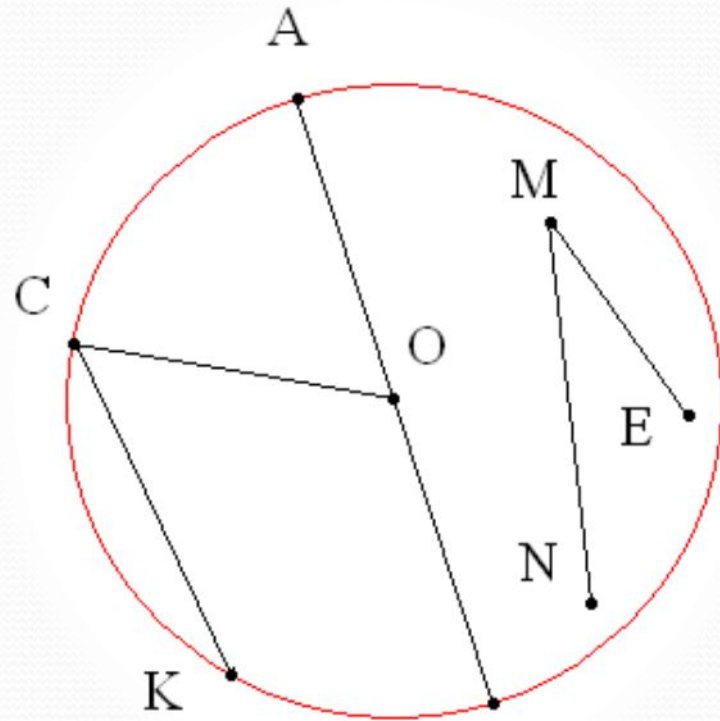

ДҰРЫС

ЖА

Шеңбердің центрін,
радиусын, диаметрін,
доғасын атаңдар.

БАҒАЛАУ

ҮЙГЕ ТАПСЫРМА.

§3.3 №481; №487

САБАҒЫМЫЗ АЯҚТАЛДЫ!

Келесі кездескенше
күн жақсы

